

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. vasario 22 d. Nr. 21RE2-40 (AG2-7/14-2024)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Lauros Bernikienės,

2024 m. vasario 20 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos E. B. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimo Nr. SS-3600 „Dėl E. B. neįgalumo lygio“, Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimo Nr. STS-6857 „Dėl neįgalumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2024 m. sausio 25 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos E. B. patikslintas skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kuriuo prašoma:

1) panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimą Nr. STS-6857 „Dėl neįgalumo lygio“ (toliau – ir 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimas);

2) panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimą Nr. SS-3600 „Dėl E. B. neįgalumo lygio“ (toliau – 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimas);

3) įpareigoti atsakovę vertinti pareiškėjos dalyvumo lygį iš naujo.

Patikslintame skunde pareiškėja nurodo, jog nesutinka su 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimu, todėl 2023 m. spalio 20 d. teikė skundą atsakovei dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo ir 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimo panaikinimo. Atsakovė, išnagrinėjusi pateiktą skundą, priėmė 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimą, su kuriuo pareiškėja taip pat nesutinka.

Pažymi, kad 2020 m. spalio 21 d. sprendimu Nr. STS-3950 pareiškėjai buvo nustatytas lengvas neįgalumo lygis (50 balų). Teigia, kad iki priimant 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimą pareiškėjai buvo nustatyta daugiau nei 2020 m. spalio 21 d. sprendime Nr. STS-3950 nustatyta kriterijų, aktualių neįgalumo lygiui pastebėti ir nustatyti. Pareiškėjos nuomone, 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendime turėjo būti nustatytas ne mažesnis nei 50 balų neįgalumo lygis arba dar didesnis. Nurodo, kad pareiškėjos būklė nuo 2020 metų nuolat blogėjo, jai buvo nustatytos diagnozės: (*duomenys neskelbtini*). Pareiškėja teigia, jog atsakovė tinkamai neištyrė ir neįvertino pareiškėjos pateiktų papildomų dokumentų, patvirtinančių priežastinį ryšį tarp ligos ir traumos pasekmių, neveikė aktyviai ir neišsireikalavo papildomų medicininių dokumentų. Mano, kad skundžiami 2023 m. rugsėjo 26 d.

sprendimas ir 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimas (toliau kartu – ir Sprendimai) neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje numatytų reikalavimų.

Pareiškėja nurodo, kad Sprendimais įformintas pareiškėjos darbingumo lygio vertinimas turėjo būti atliekamas laikantis teisės aktų nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimų pagrįstumą, atsižvelgiant į pareiškėjos prašymuose bei skunduose nurodytas aplinkybes. Pažymi, kad dėl nenustatyto neįgalumo lygio pareiškėja negauna tinkamo finansavimo ir patiria žalą sveikatai. Teigia, kad pareiškėjos darbingumo lygio vertinimas ir klausimo nagrinėjamas nebuvo tinkamai atlikti, Sprendimai priimti nesilaikant teisės aktų nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei Sprendimų pagrįstumą, skundžiami Sprendimai priimti ne pagal kompetenciją, savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pareiškėja mano, Komisija turėtų kreiptis dėl pakartotinio pareiškėjos sveikatos būklės vertinimo ir tai vykdyti aktyviai. Teigia, kad gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs, nepakankami, tikslinti nebuvo. Mano, jog 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimas yra skubotas ir tinkamai nesusipažinta su pareiškėjos sveikatos būkle, o nedarbingumo lygis yra dar labiau sumažėjęs nei nustatyta 2020 m. spalio 21 d. sprendimu Nr. STS-3950, pareiškėjos sveikatos būklė yra dar pablogėjusi. Teigia, kad atsakovės 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimas yra neteisingas, kadangi diagnozių skaičius yra padidėjęs, todėl daroma išvada, kad pareiškėjos sveikata nėra pagerėjusi.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atsiliepimu (b. l. 115–117) prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime pažymi, kad pareiškėjos neįgalumo lygis pirmą kartą buvo vertinamas 2020 m. spalio 5 d. – 2020 m. spalio 21 d. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir NDNT, *įstaigos pavadinimas nuo 2024 m. sausio 1 d. – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos*) Vilniaus V teritoriniame skyriuje, kuris vadovaudamasis Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/A1-84/ISAK-487 (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), pareiškėjai nustatė lengvą neįgalumo lygį nuo 2020 m. spalio 5 d. iki 2022 m. spalio 4 d.

NDNT 2022 m. spalio 17 d. gavo pareiškėjos prašymą dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo. NDNT Vilniaus III teritorinis skyrius, atlikdamas pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, atsižvelgdamas į byloje esančius duomenis ir vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 12.2 punktu, 2022 m. spalio 18 d. raštu Nr. R-8448 kreipėsi į VšĮ Vilniaus rajono centrinę polikliniką su prašymu pateikti gydytojo specialisto konsultaciją su nurodytu modifikuotu Keitel indeksu ir / arba Keitel indeksu ir / arba Barthel indeksu. Tarnybos Vilniaus III teritorinis skyrius, gavęs prašomus papildomus medicininius dokumentus ir atlikęs pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, 2022 m. lapkričio 30 d. sprendimu Nr. STS-6486, pareiškėjai neįgalumo lygio nenustatė. Šis administracinis sprendimas apskūstas nebuvo.

NDNT 2023 m. rugpjūčio 3 d. gavo pakartotinį pareiškėjos prašymą nustatyti neįgalumo lygį. NDNT Plungės teritorinis skyrius 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimu pareiškėjai neįgalumo lygio nenustatė, nes nurodyti siuntime į NDNT susirgimai ir dėl jų kilę funkcijų sutrikimai neatitiko neįgalumo lygio nustatymo kriterijų. Pareiškėja minėtą sprendimą apskundė. NDNT Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimu nuspręsta palikti galioti nepakeistą 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimą.

Atsakovė pažymi, kad skirtingai nei 2020 m., vertinant 2022 m. ir 2023 m. pareiškėjos neįgalumo lygį, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VII skyriaus 7.3.17 papunktis negali būti taikomas, kadangi pareiškėjai po 2020 m. rugpjūčio mėn. atliktos (*duomenys neskelbtini*) operacijos praėjo daugiau nei 3 metai ir tai neatitinka minėtos nuostatos dispozicijos reikalavimų. Nurodo, kad atsakovė nėra susaistyta ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatyto neįgalumo lygio ir teigia, kad neįgalumo lygį reglamentuojantys teisės aktai tikslingai įtvirtina neįgalumo lygio terminus tam, kad

pakartotinio vertinimo metu būtų galima iš naujo objektyviai įvertinti asmens sveikatos būklės pakitimus. Todėl kiekvieną kartą, atlikdami pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, specialistai remiasi iš naujo pateiktais, vertinimo metu esama asmens sveikatos būkle patvirtinančiais medicininiais dokumentais. Teigia, kad anksčiau priimti sprendimai dėl neįgalumo lygio pakartotinai atliekamam vertinimui įtakos nedaro.

Atsakovė pažymi, kad pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 6 punktą, asmuo neįgalumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų. Gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos priemonių išlieka ilgalaikių organizmo funkcijų sutrikimų, parengia ir pateikia atsakovei neįgalumo lygiui vertinti reikalingus dokumentus, kuri gavusi visus neįgalumo lygiui vertinti reikiamus dokumentus, asmens neįgalumo lygį įvertina ir sprendimą priima per 20 darbo dienų.

Papildomai pažymi, kad atsakovė nėra kompetentinga vertinti, ar pasikeitė pareiškėjo sveikatos būklė, nes sąvokos „sveikatos būklė“ ir „neįgalumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o atsakovė vertina ne sveikatos lygį, o neįgalumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis neįgalumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, neįgalumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes neįgalumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį neįgalumą, bet ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti. Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, neįgalumo lygis yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje medicininiais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinius sutrikimus.

Atsiliepime paaiškina, kad nepriklausomi ekspertai ir kiti specialistai pasitelkiami tais atvejais, kai įvertinta ir išnaudota atsakovei teisės aktų tvarka nustatyta teisė kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl papildomų dokumentų (duomenų) pateikimo, kai gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs arba jų nepakanka. Teigia, kad įvertinus medicininiais dokumentais patvirtintus pareiškėjos sveikatos funkcinius sutrikimus, nekilo abejonių dėl jų išsamumo, todėl pasitelkti nepriklausomus ekspertus ir kitus specialistus nebuvo pagrindo. Pažymi, kad NDNT Vilniaus III teritorinis skyrius 2022 m. spalio 17 d. – lapkričio 30 d. periodu, vertindamas pareiškėjos neįgalumo lygį, kreipėsi į gydymo įstaigą dėl papildomų medicininių dokumentų ir tik gavęs visus vertinimui reikiamus dokumentus priėmė 2022 m. lapkričio 30 d. sprendimą Nr. STS-6486, kuriuo pareiškėjai jau 2022 m. neįgalumo lygio nenustatė.

Atsakovė daro išvadą, kad pareiškėja savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu.

Pareiškėjai ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 185). Pareiškėja bei atsakovė išreiškė valią dėl bylos nagrinėjimo rašytinio proceso tvarka. Atsižvelgiant į tai, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Patikslintas skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimo Nr. STS-6857 „Dėl neįgalumo lygio“, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimo Nr. SS-3600 „Dėl E. B. neįgalumo lygio“, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad NDNT Plungės teritorinis skyrius 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimu STS-6857 „Dėl neįgalumo lygio“, atsižvelgdamas į 2023 m. rugsėjo 26 d. gautą pareiškėjos atstovės prašymą, atliko pareiškėjos neįgalumo lygio vertinimą (b. l. 75–76). Vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašu, įvertinęs 2023 m. liepos 21 d. siuntime į NDNT Nr. E027 pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus TLK-10-AM nurodytas (-ą) diagnozes (-ę): (duomenys

neskelbtini), NDNT Plungės teritorinis skyrius neįgalumo lygio nenustatė, nes nurodyti susirgimai ir dėl jų kilę funkcijų sutrikimai neatitinka neįgalumo lygio nustatymo kriterijų. 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimas priimtas 2023 m. neįgalumo lygio vertinimo akto Nr. NL-3370 pagrindu.

Pareiškėja 2023 m. spalio 20 d. skundu „Dėl 2023-09-26 „Sprendimo dėl neįgalumo lygio“ Nr.:STS-6857 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus“ (reg. 2023 m. spalio 23 d. Nr. SK-3105, toliau – ir Skundas, b. l. 117–121) kreipėsi į atsakovę.

NDNT Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimu Nr. SS-3600 „Dėl E. B. neįgalumo lygio“ nuspręsta palikti galioti 2023 m. rugsėjo 26 d. priimtą sprendimą, kuriuo pareiškėjai neįgalumo lygis nenustatytas (b. l. 100–102). Šiame sprendime nurodyta, kad išnagrinėjus byloje esančius medicininius dokumentus, siuntime į NDNT nurodytų diagnozių pagal Tarptautinį ligų klasifikatoriaus TLK-10-AM kodus, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatomis, pareiškėjai neįgalumo lygis nenustatomas.

Nurodoma, jog remiantis byloje esančiais dokumentais nustatyta, kad vaikas 15 metų amžiaus; 2020 m. rugpjūčio mėnesį buvo atlikta stuburo (*duomenys neskelbtini*) fiksacija dėl (*duomenys neskelbtini*), paskirtas ilgas tausojantis režimas; nuolat taikomas reabilitacinis gydymas; po pastarojo gydymo (2023 m. gegužės mėn.) nugaros ir kaklo skausmas sumažėjo minimaliai; vargina nuolat maudžiantys nugaros skausmai, tempimas, rankų silpnumas, kaklo skausmas, ryškėjantis judesio metu. Iš dokumentų vaiko būklė nustatyta: nepakankama koordinacija, sunku stovėti ant vienos kojos, stovėdama ant kairiosios kojos turi pasilaikyti, ant dešinėsios kojos stovi tvirtiau; pilnai neatsitupia, kelio sąnariai kiek deformuoti; negali bėgti, laiptais lipa laikydamasi turėklo; sutrikę stuburo sukimas ir atlošimas; pėdų skliautai plokšti; apsunkintas atsisėdimas iš gulimos padėties; nustatyta (*duomenys neskelbtini*).

2023 m. lapkričio 22 d. sprendime pažymėta, kad vertinant pareiškėjos neįgalumo lygį, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VII skyriaus 7.3.1.2 papunktis negali būti taikomas, nes modifikuotas Keitel indeksas kojoms – 40 balų, bendras Keitel indeksas – 84 balai (patvirtinta 2023 m. gegužės 8 d. / 2023 m. gegužės 26 d. epikrizės Nr. 106768 duomenimis), Barthel indeksas – 85 balai (patvirtinta 2023 m. rugsėjo 21 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijos duomenimis) ir tai neatitinka minėtos nuostatos dispozicijos reikalavimų. Asmeniui diagnozuoti sveikatos funkciniai sutrikimai neatitinka ir Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VII skyriaus 7.3.4 papunkčio reikalavimų, nes (*duomenys neskelbtini*) ir nediagnozuotas (*duomenys neskelbtini*). Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VII skyriaus 7.3.17 papunktis negali būti taikomas, kadangi vaikui po 2020 m. rugpjūčio atliktos stuburo (*duomenys neskelbtini*) operacijos praėjo daugiau nei 3 metai ir tai neatitinka minėtos nuostatos dispozicijos reikalavimų.

Taipogi, paaiškinta ankstesnių vertinimų įtaka atsakovei nustatant neįgalumo lygį, pažymėta, kad neįgalumo lygis yra nustatomas, kai po taikyto kompleksinio gydymo išlieka nuolatinio pobūdžio organizmo funkciniai sutrikimai ir sveikatos būklė atitinka Kriterijų ir tvarkos aprašo reikalavimus, priešingu atveju neįgalumo lygis nenustatomas. Paaiškinti kreipimosi į tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias įstaigas ir nepriklausomus ekspertus ir kitus specialistus taikymo atvejai. Nurodė, jog įvertinus mediciniais dokumentais patvirtintus pareiškėjos sveikatos funkcinis sutrikimus, nekilo abejonių dėl jų išsamumo, todėl pasitelkti nepriklausomus ekspertus ir kitus specialistus nebuvo pagrindu.

2023 m. lapkričio 22 d. sprendime nurodė, kad pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo metu nustatyta, kad NDNT teritorinis skyrius tinkamai įvertino asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinis sutrikimus, kurie patvirtinti siuntimo į NDNT duomenimis ir kartu pateiktais mediciniais dokumentais, teisingai taikė neįgalumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus ir priėmė pagrįstą sprendimą. Nurodyta, jog atlikdama asmens neįgalumo lygio vertinimą, atsakovė tiesiogiai netiria asmens sveikatos; jai nesuteikta kompetencija nustatyti diagnozę ar tirti asmens sveikatos būklę, nes šios funkcijos priskirtos asmeniui gydančiam gydytojui, todėl nustatydama neįgalumo lygį, atsakovė remiasi išimtinai asmens sveikatos priežiūros įstaigos parengtais mediciniais dokumentais. Taip pat nurodė, jog pasikeitus vaiko sveikatos būklei jo tėvai turi teisę kreiptis į

gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į NDNT ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti NDNT teritoriniam skyriui dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo.

Pareiškėja patikslintu skundu nesutinka su Sprendimais, nurodydama, kad atsakovė tinkamai neištyrė ir neįvertino pareiškėjos pateiktų dokumentų, nesilaikė teisės aktais nustatytų procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir Sprendimų pagrįstumą (b. l. 62–70).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas (*pastaba, nuo 2024 m. sausio 1 d. – Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas*, ginčui aktuali redakcija, galiojusi nuo 2023 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., toliau – ir NSIĮ), Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/A1-84/ISAK-487 (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.), ir kiti teisės aktai.

Minėta, jog pareiškėja Skundu kreipėsi į atsakovę, prašydama panaikinti 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimą ir iš naujo atlikti pareiškėjos neįgalumo lygio vertinimą, pakeisti į lengvą neįgalumo ar panašų lygį pagal pablogėjusią pareiškėjos sveikatą (b. l. 117–121).

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, *įstaigos pavadinimas nuo 2024 m. sausio 1 d. – Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos*, toliau – ir NDNT) pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką dėl neįgalumo lygio, darbingumo lygio, profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio, specialiųjų poreikių, specialiųjų poreikių lygio, darbo asistento pagalbos poreikio nustatymo, neįgaliojo aprūpintojo skyrimo (NSIĮ 16 straipsnio 2 dalies 5 punktas). Atsakovei teisės aktais suteikta teisė nustatyti neįgalumo lygį, jo atsiradimo laiką, terminą (NSIĮ 18 straipsnis). Neįgalumo lygis (sunkus, vidutinis ar lengvas) yra nustatomas asmenims iki 18 metų, išskyrus asmenis, kurie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, tam tikram terminui kompleksiskai vertinant asmens sveikatos būklę, galimybes būti savarankiškam kasdienėje veikloje, galimybes ugdytis, aplinkos veiksnių įtaką ir kitus svarbius aspektus (NSIĮ 19 straipsnio 1–4 dalis). Vadovaujantis NSIĮ 19 straipsnio 5 dalimi, neįgalumo lygio nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyta Kriterijų ir tvarkos aprašu.

Neįgalumo lygio nustatymo bei pakartotino neįgalumo lygio vertinimo procedūros nustatytos atitinkamai Kriterijų ir tvarkos aprašo III ir IV skyriuose. Nagrinėjamo ginčo atveju aktualios normos, reglamentuojančios pakartotino neįgalumo lygio vertinimo procedūrą. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 11.4 punktu, kai neįgalumo lygis vertinimas pakartotinai, neįgalumo lygį NDNT nustato asmeniui nedalyvaujant, Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną pildant ir su jo rezultatais asmenį ar jo atstovą supažindinant susisiekus elektroninių ryšių priemonėmis, apie tai pažymint Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno pastabose. Minėtame Kriterijų ir tvarkos aprašo 11.4 punkte numatyta išimtis, jog asmuo ar jo atstovas gali būti kviečiamas atvykti į NDNT dalyvauti pakartotinai vertinant asmens neįgalumo lygį, jei pildant Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną elektroninių ryšių priemonėmis NDNT kyla abejonių dėl asmens ar jo atstovo teikiamos informacijos teisingumo arba jei asmuo ar jo atstovas išreiškia norą (raštu arba žodžiu) atvykti į NDNT dalyvauti pildant Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną.

Bylos duomenimis, NDNT Sprendimų kontrolės skyrius Kriterijų ir tvarkos aprašo 11.4 punkte nustatytos tvarkos nesilaikė. NDNT Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. lapkričio 23 d. neįgalumo lygio vertinimo akto Nr. NL-2956 (toliau – ir Aktas) 25 punkte nurodyta, kad Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimynas naujai nepildytas, nes neįgalumo lygis nenustatomas (b. l. 167). Papildomai, atkreiptinas dėmesys, kad Aktas registruotas 2023 m. lapkričio 23 d., jame nurodyta, jog pareiškėjos neįgalumo lygio vertinimas baigtas 2023 m. lapkričio 23 d.

(8 punktas, b. l. 165), kai tuo tarpu skundžiamas NDNT Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimas priimtas 2023 m. lapkričio 22 d. (b. l. 100), t. y. anksčiau, nei užpildytas Aktas.

Atsižvelgiant į tai, kad atsakovei yra pareiga nustatant neįgalumo lygį, be kitų Kriterijų ir tvarkos apraše nustatytų kriterijų, vertinti ir pildyti Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyną (Kriterijų ir tvarkos aprašo 12.1 papunktis), įvertinus tai, kad Aktas užpildytas po skundžiamo 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimo priėmimo, Komisija sprendžia, jog atsakovė nesilaikydama Kriterijų ir tvarkos apraše nustatytos procedūros pakartotinio pareiškėjos neįgalumo lygio vertinimo metu negalėjo priimti teisėto ir pagrįsto 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimo Nr. SS-3600. Pažymėtina, jog Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti klausimyno rezultatai yra reikšmingi apskaičiuojant neįgalumo lygį (Kriterijų ir tvarkos aprašo 12.7.1 papunktis).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Atsižvelgiant į išdėstytą, sprendžiama, jog skundžiamas 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, priimtas pažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintą įstatymo viršenybės principą. Nagrinėjamoje byloje nustatyti žymūs ir esminiai 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimo priėmimo procedūros pažeidimai, kurie turi įtaką ne tik šio sprendimo, bet ir 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimo pagrįstumui ir teisėtumui, todėl laikytina, jog yra pagrindas pripažinti Sprendimus neteisėtais ir juos panaikinti.

Tenkinus reikalavimą dėl Sprendimų panaikinimo, yra pagrindas tenkinti ir išvestinį patikslinto skundo reikalavimą dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę atlikti pakartotinį pareiškėjos neįgalumo (NSIĮ 19 straipsnio 1 dalis) lygio vertinimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjos E. B. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos tenkinti.

Panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės teritorinio skyriaus 2023 m. rugsėjo 26 d. sprendimą Nr. STS-6857 „Dėl neįgalumo lygio“.

Panaikinti Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2023 m. lapkričio 22 d. sprendimą Nr. SS-3600 „Dėl E. B. neįgalumo lygio“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atlikti pakartotinį E. B. neįgalumo lygio vertinimą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Laura Bernikienė